

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΜΕΤΑΦΙΛΟΣΟΦΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Θετικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86 Ε24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταφιλοσοφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	https://eclass.uoa.gr/courses/PHS333/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η συστηματική διερεύνηση της ίδιας της έννοιας της φιλοσοφίας και ειδικότερα διαφορετικών αντιλήψεων για τη φύση της και εναλλακτικών τρόπων του φιλοσοφείν, με αναφορά σε συγκεκριμένους φιλοσόφους και κλασικά και σύγχρονα κείμενα. Συζητούνται, μεταξύ άλλων, οι σχέσεις φιλοσοφίας και επιστήμης, φιλοσοφίας και λογοτεχνίας, και φιλοσοφίας και ιστορίας της φιλοσοφίας, οι μέθοδοι και τα είδη φιλοσοφικής επιχειρηματολογίας, η αντιπαράθεση μεταξύ αναλυτικής και ηπειρωτικής φιλοσοφίας, η διδακτική της φιλοσοφίας και οι δυνατές εφαρμογές της στην καθημερινή ζωή. Αναδεικνύεται η ιδιαιτερότητα των φιλοσοφικών προβλημάτων και εξετάζεται η δυνατότητα της φιλοσοφικής γνώσης.</p> <p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες:</p> <ul style="list-style-type: none">• Κατανοούν τις διαφορετικές αντιλήψεις της φιλοσοφίας• Έχουν εξοικειωθεί με εναλλακτικούς τρόπους του φιλοσοφείν• Συνειδητοποιούν την ιδιαιτερότητα και τα διακριτικά γνωρίσματα των φιλοσοφικών προβλημάτων• Έχουν ασκηθεί σε ποικίλες προσεγγίσεις και επιχειρηματολογικές μεθόδους για την αντιμετώπιση ορισμένων βασικών φιλοσοφικών προβλημάτων• Έχουν μια σαφή εικόνα των κυριότερων φιλοσοφικών παραδόσεων και συστημάτων• Μπορούν να εμβαθύνουν σε ζητήματα διδακτικής της φιλοσοφίας σε διάφορα επίπεδα• Είναι σε θέση να εξετάσουν τις δυνατότητες εφαρμογής της φιλοσοφίας στην καθημερινή ζωή

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικά - η έννοια της μεταφιλοσοφίας - προβλήματα που αφορούν την έννοια και τις σημασίες του όρου- Μια πρώτη προσέγγιση αντιλήψεων του φιλοσοφείν και προσπαθειών

ορισμού της φιλοσοφίας – Τρόποι του φιλοσοφείν η φιλοσοφία ως θεωρητικό - γνωστικό (;) – διασαφητικό εγχείρημα και ως στάση ζωής με σημαντικό πρακτικό αντίκρισμα - ως "τέχνη του βίου" – Η φιλοσοφία ως «θεραπεία» - Τί είναι ένα φιλοσοφικό πρόβλημα - πως προκύπτει - σε τί έγκειται η ιδιαιτερότητά του; - "ανοικτά - οριακά ερωτήματα" Χρησιμότητα και εφαρμογές του φιλοσοφείν – Φιλοσοφία και καθημερινή ζωή – Διδακτική και εκλαϊκευση της φιλοσοφίας

2. Η προβληματική της οριοθέτησης - φιλοσοφία και κοινός νους/ φιλοσοφία και θρησκεία/ φιλοσοφία και επιστήμη / φιλοσοφία και τέχνη - λογοτεχνία - Υπάρχουν ιδιαίτερα γνωρίσματα της φιλοσοφικής δραστηριότητας - σκέψης - λόγου που την διαφοροποιούν από άλλες πνευματικές δραστηριότητες - περιοχές λόγου; - Κλάδοι - πεδία φιλοσοφικής συζήτησης - Σχέσεις αλληλεξάρτησης (;) – αναγνώριση προτεραιότητας – απόδοση έμφασης
3. Φιλοσοφία και ιστορία - Φιλοσοφία της ιστορίας της φιλοσοφίας - Φιλοσοφία και πολιτισμοί Καθολικότητα και σχετικότητα φιλοσοφικών προσεγγίσεων - Αντιλήψεις και μέθοδοι της ιστορίας της φιλοσοφίας / Περιοδολόγηση - "Εποχές της φιλοσοφίας" - Ιστορία της φιλοσοφίας και φιλοσοφία της ιστορίας - Φιλοσοφικές θέσεις - θεωρίες - συστήματα Αναζήτηση μιάς συστηματικής τυπολογίας φιλοσοφικών θέσεων - μελέτη των τρόπων διαμόρφωσης και εξέλιξής τους μέσα στο χρόνο –τομές και «επαναστάσεις» -αλλαγές «παραδείγματος» (;)
4. Είδη φιλοσοφικών τοποθετήσεων - μεθόδων (πχ. δογματική, σκεπτική, κριτική) - Θέσεις - Σχολές Ρεύματα - Λιγότερο ή περισσότερο συγκεκριμένες μέθοδοι του φιλοσοφείν (πχ. διαλεκτική, υπερβατολογική, φαινομενολογική, ερμηνευτική, γλωσσαναλυτική) - Ειδικότερα παραδείγματα - ιστορικά πρότυπα (πχ. στον Πλάτωνα - ελεγκτική, υποθετική, διχοτομική μέθοδος) Αναλυτική - Ηπειρωτική φιλοσοφία (σχολές και μέθοδοι) - Το ζήτημα του φιλοσοφικού ύφους Σχέσεις μεθόδων και ύφους.
5. Το φιλοσοφικό δοκίμιο - Εννοιολογικά και λογικά εργαλεία - Εννοιες/Προτάσεις/Επιχειρήματα Επιχειρηματολογικές στρατηγικές και τεχνικές – έλεγχος εγκυρότητας επιχειρημάτων- Χρήση παραδειγμάτων, εννοιολογικών διακριβώσεων - διλημάτων - "εξασθένιση" – μετριάσμός αρχικών τοποθετήσεων - ο ρόλος των νοητικών πειραμάτων – φανταστικών/υποθετικών παραδειγμάτων για την διερεύνηση και τον έλεγχο των διαισθήσεων.
6. Συγκεκριμένα ιστορικά παραδείγματα προς ανάλυση. Προσπάθεια αποτίμησης διαφορετικών αντιμετώπισεων φιλοσοφικών προβλημάτων - Πχ. το πρόβλημα του ρεαλισμού – της δυνατότητας και του ορισμού της γνώσης, τα ανάδυσης της κανονιστικότητας - διαχρονική και συγχρονική θεώρηση – κριτική συζήτηση της βιτγκενσταϊνικής «διαλυτικής» -

αντιθεωρητικής - θεραπευτικής προσέγγισης και της πρόσφατης νεοπραγματιστικής στάσης του Ρίτσαρντ Ρόρτυ.

7. Η δυνατότητα και η φύση της φιλοσοφικής γνώσης – Υπάρχει κάποια ιδιαίτερη μορφή φιλοσοφικής γνώσης – διαφορετική από την επιστημονική; Μήπως τελικά πρέπει να παραιτηθούμε από τις παραδοσιακές γνωστικές αξιώσεις του φιλοσοφείν; Έχει νόημα να μιλάμε για «επιστημονική» ή και για «πειραματική» φιλοσοφία. Επανεξέταση του προβλήματος της οριοθέτησης της φιλοσοφικής δραστηριότητας – Σύγχρονες προοπτικές.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση σχεδιαγραμμάτων/σημειώσεων που διανέμονται στο μάθημα και είναι διαθέσιμες στο e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος εργασίας εξαμήνου
Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Διαλέξεις	39
	Μη καθοδηγούμενη μελέτη	98
	Σύνολο μαθήματος	137 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργασία και συμμετοχή στο μάθημα	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Ντάμετ, Μάικλ, *Η φύση και το μέλλον της φιλοσοφίας*, Αθήνα: Εκκρεμές, 2015.
 2) Φρήντμαν, Μάικλ, *Χωριστοί δρόμοι: Κάρναπ, Κασσίρερ, Χάιντεγκερ*, Αθήνα: Εκκρεμές, 2017.
 - Ειδική βιβλιογραφία που παρέχεται κατά τις παραδόσεις